

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/207/2018
Identifikačné číslo spisu:	7209222109
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2019
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7209222109.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. Ing. O. P., trvale bytom v P., proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, o náhradu škody a iné, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 12C/67/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. marca 2018 sp.zn. 2Co/131/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. januára 2017 č.k. 12C 67/2009-587 (v poradí druhým) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.500 € do 3 dní, vo zvyšku žalobu (požadujúcu celkom 66.000 €) zamietol a vyslovil, že žalovaná má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 90% z celkových trov konania (čím inak vo veci samej rozhodol rovnako ako v poradí prvým rozsudkom z 25. augusta 2014 č.k. 12C 67/2009-468, ktorý ale Krajský súd v Košiciach - ďalej tiež „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“ - uznesením zo 14. januára 2015 sp.zn. 4Co/488/2014 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie). V rozsudku právne odôvodnenom ust. § 226 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, účinného do 30. júna 2016, ďalej tiež len „O.s.p.“), § 391 ods. 2 a § 470 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z., dnes už i v znení zákonov č. 87/2017 Z.z. a č. 350/2018 Z.z., ďalej tiež len „C.s.p.“), § 30a ods. 1 až 6 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov (v znení neskorších zmien a doplnení) a § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. c/, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a § 17 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (i tohto v znení neskorších zmien a doplnení) uzavrel, že postup Daňového úradu Košice I, spočívajúci v nevydaní rozhodnutí o námietkach žalobcu zo 16. júna 2006 a 11. júla 2006 v zákonom stanovenej lehote v spojitosti s neskoršou nemožnosťou vydania požadovaných

rozhodnutí pre zastavenie daňového konania bol (napriek zamietnutiu žalôb žalobcu, nasmerovaných proti rozhodnutiam, ktorými boli konania vo veciach oboch námietok zastavené) nesprávnym úradným postupom, ktorý nešlo pripísať na vrub žalobcu, ale zaň zodpovedá žalovaná. Samotné konštatovanie porušenia práva podľa súdu prvej inštancie nešlo považovať za dostatočné zadostučinenie pre žalobcu a tomu tak patrila náhrada nemajetkovej ujmy, keďže dôsledok nečinnosti daňových orgánov (o. i. nemožnosť získania žalobcom vedomosti o tom, či jeho námietky boli alebo neboli dôvodnými) sa stal nezvratným a z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynula nielen nutnosť venovania žalobcom obrane voči postupu daňových orgánov značného množstva energie, ale i nepriaznivé dopady takéhoto postupu aj ním vynútenej obrany žalobcu v jeho rodinnom, resp. tiež pracovnom živote (nezhody, nervozita, podráždenosť a pod.), či obmedzenie jeho možností venovať sa skôr vykonávaným (tzv. voľnočasovým) aktivitám. Názor o primeranosti výšky priznanej náhrady (3.500 z požadovaných 66.000 €) bol napokon odôvodnený súhrnom okolností zhora so zdôraznením tiež faktoru vyrubovania žalobcovi (v dôsledku nerozhodnutia o jeho námietkach) ďalších sankcií v šesťciferných sumách (v Sk), dlhotrvajúceho obdobia nečinnosti daňového úradu a dôsledku nečinnosti (ktorým nebolo len oneskorené vydanie rozhodnutí o námietkach, ale ich nevydanie vôbec).

2. Odvolací súd na odvolania oboch strán sporu rozsudkom z 15. marca 2018 sp.zn. 2Co/131/2017 rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (čiže do vyhovenia žalobe v časti sumy 3.500 € aj do jej zamietnutia vo zvyšku) podľa § 387 ods. 1 aj 2 C.s.p. potvrdil, v časti trov konania ho zmenil priznaním žalobcovi voči neúspešnej žalovanej nároku na náhradu trov prvoinštančného konania z prisúdenej sumy v plnom rozsahu (s tým, že otázka výšky náhrady bude predmetom samostatného uznesenia súdu prvej inštancie) a stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nad rámec stotožnenia sa s odôvodnením napadnutého rozsudku (do ktorého inak súd prvej inštancie prevzal časť argumentácie z tzv. zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu vrátane záveru o tom, že postup zamestnancov správcu dane reprezentovaný nerozhodnutím o námietkach žalobcu - nielenže v určených lehotách, ale vôbec - možno označiť za nesprávny úradný postup) mal za to, že žiadne z odvolaní nebolo dôvodným, keď neboli zistené žiadne vady v procese dokazovania, hodnotenia dôkazov a ani pri opieraní skutkových zistení o vykonané dôkazy a za správnu bolo treba považovať ako voľbu rozhodného práva súdom prvej inštancie, tak i jeho interpretáciu. Väzanosť štátnej moci zákonom je jednou z esenciálnych zložiek právneho štátu, pričom len dodržiavaním zákonom ustanovených povinností zo strany štátnych orgánov a zodpovednosťou štátu, či subjektov konajúcich v jeho mene za nepriaznivé následky činnosti ukazujúcej sa ako závadnej možno budovať dôveru jednotlivca v právo a inštitúcie štátu. Hoci z povahy vzťahu správcu dane a daňovníka vyplýva, že nemôže ísť o vzťah rovnocenný, výklad v prospech nedostatku povinnosti štátneho orgánu dodržať lehotu na rozhodnutie by bol rezignáciou na základné princípy právneho štátu. Podľa odvolacieho súdu neobstála obrana žalovanej nepreukázaním príčinnej súvislosti medzi nečinnosťou daňového úradu a následkami na strane žalobcu, pretože pre zodpovednosť nie je nutnou predvídateľnosť vzniku škody (ujmy) pre škodcu, ale je dostatočné, aby pre optimálneho pozorovateľa nebol vznik škody vysoko nepravdepodobný a v súdenom prípade výsledky dokazovania podporovali záver o nečinnosti daňového úradu napriek opakovaným urgenciám žalobcu, vedúcej až k nemožnosti rozhodnutia, ako prvotnej a bezprostrednej príčine škodlivého následku. To podobne platilo aj pri spochybňovaní žalovanou práve nerozhodnutia o námietkach uvedených v žalobe v rámci celkom 12 daňových kontrol u žalobcu ako príčiny problémov v osobnom a pracovnom živote žalobcu, kde je síce v procese viacerých daňových kontrol ťažké vyabstrahovať rozhodujúcu príčinu, žalobcovi sa však zásadnosť a určujúci charakter tej ním uvádzanej podarilo preukázať. Napokon ani u výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá sa určuje voľnou úvahou, závislou však na posúdení okolností konkrétneho prípadu, súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil vyčerpávajúcim spôsobom a podľa odvolacieho súdu tu nešlo usúdiť na vybočenie z kritéria primeranosti ako vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej (pretože odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je postačujúcim), tak i vo vzťahu k protichodným námietkam žalobcu (tu preto, že neboli produkované dôkazy, podľa ktorých by následky nesprávneho úradného postupu mali extrémne nepriaznivý dopad na rodinný, pracovný a spoločenský život žalobcu alebo jeho stav si vyžadoval obzvlášť razantnú zdravotnú intervenciu).

3. Proti takémuto rozsudku podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z toho, že v tej

istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 420 písm. d/ C.s.p.), ako aj z toho, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Podľa presvedčenia dovolateľky tzv. zmätočnosťnú vadu spočívajúcu v prekážke veci právoplatne rozsúdenej založilo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) z 22. marca 2018 sp.zn. 8 Sžf 20/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27. januára 2011 č.k. 6S/19757/2010-51, ktorými boli námietky žalobcu vyhodnotené za neopodstatnené a bolo konštatované (najvyšším súdom), že pri rozhodnutí o námietkach (ako len čiastkovom procesnom rozhodnutí) nie je osvedčené ukrátenie daňového subjektu na právach, ktoré sa môže prejavovať až v konečnom meritórnom rozhodnutí správcu dane. Závery oboch nižších súdov o nesprávnom úradnom postupe a o ukrátení žalobcu na jeho právach sú (bez ohľadu na inak akceptovateľný názor odvolacieho súdu o potrebe rozlišovania medzi konaniami civilnými, trestnými a správnymi - daňovými aj o charaktere konania, v ktorom ujma vznikla) v priamom rozpore so závermi súdov vyslovenými v rozhodnutiach uvádzaných dovolaním a nemožnosti prejednávania žaloby, ktorej nižšie súdy (nech aj len čiastočne) vyhovel, nasvedčuje aj uplatnenie žalobcom tiež požiadavky na preskúmanie zákonnosti všetkých konečných rozhodnutí správcu dane vydaných v rámci 13 daňových kontrol vedených proti takémuto daňovému subjektu (v konaní súdu prvej inštancie sp.zn. 20C/159/2013). K porušeniu práva na spravodlivý proces potom podľa žalovanej prišlo ako nevysporiadaním sa nižšími súdmi s tou časťou jej argumentácie, podľa ktorej o námietkach žalobcu bolo rozhodnuté dodnes právoplatnými a správnymi súdmi nezrušenými rozhodnutiami o zastavení konaní, ktoré žalobca síce napadol, avšak Krajský súd v Košiciach, ani najvyšší súd mu nedali za pravdu; tak i neposkytnutím špecifickej odpovede na argument o nedostatku príčinnej súvislosti medzi sporným čiastkovým procesným rozhodnutím v len jednom z 13 daňových konaní a nemajetkovou ujmovou žalobcu potvrdzovanou i svedeckými výpoveďami, viažucou sa však k 5-ročnému trvaniu všetkých konaní. Navrhla preto zmenu rozsudkov oboch nižších súdov a zamietnutie žaloby.

4. Žalobca dovolací návrh nepodal.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti C.s.p. v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech boli (i keď v prípade tohto parametra len čiastočne) napádané rozhodnutia (oboch nižších súdov) vydané (§ 424 C.s.p.), a to za podmienky jej reprezentácie osobou s požadovaným vzdelaním (§ 429 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ C.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C.s.p.), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo bol namiesto takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.), potom dovolací súd uvádza nasledovné :

6. Aj za účinnosti C.s.p. (podobne ako skôr za účinnosti jemu predchádzajúceho O.s.p.) treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súv. por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/ 2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C.s.p.

8. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písmeno d/), resp. ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písmeno f/).

9. Podstatou zmätočnosť vady predstavovanej či už prekážkou veci právoplatne rozsúdenej (res iudicata) alebo skôr začatého konania o tej istej veci (litispendencia) je to, že súd v prípade výskytu takejto vady prejednávava alebo i rozhodne rovnakú vec, v akej už bolo skôr buď začaté konanie alebo dokonca už i vydané právoplatné rozhodnutie. Správnym postupom v takom prípade je zastavenie konania (pri prekážke veci právoplatne rozsúdenej toho, ktoré ešte právoplatne neskončilo a pri prekážke skôr začatého konania z logiky veci toho, ktoré začalo neskôr - tu inak bez ohľadu na to, do akého štádia pokročilo jedno i druhé konanie). Účelom úpravy prekážok konania, o ktorých je reč, je nutnosť vylúčenia stavu, pri ktorom by šlo aj po existencii právoplatného rozhodnutia o určitej veci túto prejednávať znova a tiež takéto prejednávanie zakončiť hociktorým do úvahy prichádzajúcim meritórnym výsledkom neskoršieho konania (vyhovenie žalobe, jej zamietnutie, ale aj možná kombinácia oboch práve spomenutých - takpovediac hraničných - spôsobov rozhodnutia, pokiaľ ju samozrejme povaha predmetu konania umožňuje), ktorý by však podľa okolností porovnávaných prípadov buď založil stav jeho súladu so skorším rozhodnutím a takto tiež neakceptovateľný stav duplicity exekučných titulov alebo naopak stav úplného, či prinajmenšom čiastočného nesúladu oboch rozhodnutí, pri ktorom by (po vyčerpaní opravných prostriedkov spôsobilých takýto stav zvrátiť) nastúpila prakticky neriešiteľná otázka, ktorý z oboch si vzájomne odporujúcich výsledkov konania má platiť. To, čo bolo práve uvedené k prekážke veci právoplatne rozsúdenej, platí aj u prekážky skôr začatého konania o tej istej veci, avšak s tou výhradou, že tu si konkurujú dve ešte prebiehajúce (dosiaľ právoplatne neskončené) konania a riziko nástupu vyššie spomínaných procesných situácií je menšie, avšak rozhodne nie zanedbateľné a zodpovedajúce tomu, či sa súd v konaní začatom neskôr ešte pred jeho meritórnym skončením dozvie, že v rovnakej veci už skôr začalo iné konanie.

10. Na to, aby sa však mohlo usúdiť na existenciu niektorej z takýchto prekážok, tu ale teória civilného procesného práva vyžaduje splnenie dvoch podmienok, ktorými je 1/ totožnosť strán sporu (účastníkov konania) v oboch (resp. aj viacerých) porovnávaných prípadoch a 2/ totožnosť predmetu konania. I keď totožnosťou strán (účastníkov) za určitých okolností treba rozumieť i zapojenie do jedného zo sporov (konaní) právneho nástupcu alebo právneho predchodcu jednej alebo i oboch strán druhého sporu (konania) a totožnosťou predmetu konania je za istých okolností tiež stav rozdielnosti požiadaviek iniciátorov oboch sporov, vyjadrených v návrhoch na výroky rozsudku súdu (v tzv. žalobných petitoch), pokiaľ rozhodnutie v jednom spore znamená tiež vyriešenie otázky predostretej žalobou v tom druhom, a to spôsobom, ktorý činí ďalšie zaoberanie sa takouto (už vyriešenou) otázkou bezpredmetným; v prejednávanej veci nešlo usúdiť na splnenie ani jednej z práve priblížených podmienok.

11. O totožnosť strán (účastníkov) ani o stav právneho nástupníctva či predchodcovstva strany jedného sporu netotožnej so stranou sporu druhého nemohlo ísť preto, že napriek totožnosti žalobcu v konaniach použitých dovolateľkou za základ argumentácie o existencii príslušnej prekážky ako žalované z povahy veci vystupovali príslušné orgány verejnej správy (daňové orgány), teda orgány štátu s vlastnou výslovne priznanou procesnou subjektivitou (v tejto súv. por. predovšetkým § 32 ods. 2 a § 35 ods. 1 Správneho súdneho poriadku - zákona č. 162/2015 Z.z. v znení zákona č. 88/2017 Z.z.), v prejednávanej veci je ale žalovanou Slovenská republika, teda štát ako právnická osoba sui generis (v tejto súv. por. najmä § 21 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), celkom nepochybne odlišná od skôr žalovaných orgánov verejnej správy (v tomto prípade bez ohľadu na zákonnú konštrukciu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorej je vlastný nedostatok priamej zodpovednosti orgánov štátu, ktoré si tento za účelom výkonu verejnej moci v jednotlivých oblastiach vytvoril).

12. O totožnosť predmetov konaní potom nemohlo ísť nielen preto, že porovnávanými konaniami boli na jednej strane konania sledujúce prieskum zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy (v rámci správneho súdnictva) a na strane druhej civilné sporové konanie v prejednávanej veci sledujúce záujem žalobcu na jeho odškodnení za nenáležitý postup orgánu štátu v daňovom konaní (za ktorý zodpovedá

štát), ale najmä preto, že otázka zákonnosti rozhodnutí o zastavení konaní o námietkach žalobcu (uplatnených týmto v procese daňovej kontroly) prakticky pre neprejednatelnosť námietok mimo daňového konania (ktoré už skončilo) nebola otázkou priamo riešenou v prejednávanej veci a ani takou otázkou, ktorá by mala vo vzťahu k oboj v prejednávanej veci posudzovaným otázkam, čiže k predbežnej otázke nesprávnosti postupu orgánu štátu, spočívajúceho v nevydaní ním žalobcom požadovaných rozhodnutí (ktorými by sa jeho námietkam vyhovel), ani ich významového protikladu (tu rozumej rozhodnutí, ktorými by bola konštatovaná vecná neopodstatnenosť námietok) v zákonom ustanovených lehotách, ani k následnej (konečnej) otázke existencie práva žalobcu (a tomu zodpovedajúcej povinnosti žalovanej) na náhradu nemajetkovej ujmy pre nesprávny úradný postup charakter otázky predbežnej, resp. následnej.

13. Správnosť ani nesprávnosť postupu spočívajúceho v nevydaní meritórnych rozhodnutí o námietkach žalobcu v daňovom konaní v zákonom ustanovenej lehote totiž sama osebe nepredurčuje spôsob rozhodnutia o námietkach a prípadná nesprávnosť postupu nemusí spôsobovať nezákonnosť rozhodnutia, ktorým sa daňový úrad odmietne námietkami zaoberať vecne (pretože so zreteľom k plynutiu času i ku skončeniu daňovej kontroly už naozaj ani nemusí mať inú možnosť), konštatovanie súdom konajúcim o tzv. správnej žalobe nedostatku ukrátenia práv daňového subjektu čiastkovým procesným rozhodnutím aj súvisiacej možnosti namietania všetkých nesprávností (vrátane nerozhodnutia v lehote) v rámci obrany daňového subjektu voči konečnému rozhodnutiu v daňovom konaní však nemôže byť svedectvom správnosti ani nesprávnosti postupu a logicky nemôže ani súd konajúci o žalobe o náhradu škody (resp. nemajetkovej ujmy), nasmerovanej voči štátu, zbaviť povinnosti vyriešiť si otázku správnosti postupu orgánu verejnej moci autonómne. Nejde tu totiž o žiaden z prípadov viazanosti súdu inými rozhodnutiami podľa § 193 C.s.p. a ani o prípad právomoci iného orgánu verejnej moci na rozhodnutie o takejto otázke s nemožnosťou rozhodnutia o nej súdom podľa § 194 ods. 1 rovnakého zákona, nakoľko orgánom právomocným na definitívne vyriešenie diskutovanej otázky je tu práve súd. Opačná interpretácia by viedla k tomu, že by lehoty ustanovené na rozhodnutie postrádali akýkoľvek význam a daňovému subjektu by ostávalo uspokojiť sa s akceptovaním jeho konečnej obrany voči postupu daňových orgánov a v rámci nej prípadne aj s konštatovaním nesprávnosti postupu spočívajúceho v nerozhodnutí v zákonom ustanovenej lehote (teda de facto s tým, že mu nakoniec bolo dané - pokiaľ ide o merito daňového konania - za pravdu), avšak prakticky bez akejkoľvek možnosti jeho odškodnenia za to, že konanie trvalo dlhšie, než malo.

14. Z už uvedeného vyplýva, že tvrdenie dovolateľky o zaťažení konania pred nižšími súdmi zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. d/ C.s.p. nebolo opodstatneným a o prípad prípustnosti (ani dôvodnosti) dovolania z tohto dôvodu tu nešlo.

15. Pokiaľ šlo o tvrdenú vadu podľa § 420 písm. f/ C.s.p., hlavnými znakmi, ktoré ju charakterizujú, sú a/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (svojou procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia a b/ miera (intenzita) takéhoto zásahu súdu, ktorej výsledkom je porušenie (nerešpektovanie) práva strany sporu na spravodlivý proces.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa

ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Pôvodne čiastočne rozdielna a až neskôr zjednotená rozhodovacia prax najvyššieho súdu potom dospela k záveru, že diskutovaný pojem principiálne nemožno vykladať extenzívne - jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu (v tejto súv. por. najmä stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnené ako R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. zmätočnosťnú vadu, skôr tvoriacu súčasť § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., len výnimočne).

18. V prejednávanej veci o prípad vyššie spomenutej výnimočnosti, a teda ani o prípad nutnosti uplatnenia druhej vety stanoviska R 2/2016 (pri použiteľnosti záverov z neho i na režim novej procesnej úpravy a v jej rámci na ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p.), nejde. Výnimka sa má totiž týkať len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, o aký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003), resp. ak odôvodnenie rozhodnutia obsahuje výkladom ne-odstrániteľné rozpory (protirečivosti).

19. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

20. Pri vyjdení zo stanoviska priblíženého už pod 17. zhora niet podľa dovolacieho súdu žiadneho dôvodu na to, aby sa na prípad v prejednávanej veci uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska (o výnimke z pravidla). Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu (ako primárny predmet dovolacieho prieskumu) totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská oboch strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i pre rozhodnutie rozhodné ustanovenia právnych predpisov, z ktorých tento súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (v minulosti postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p., dnes a aj v prejednávanej veci podľa § 387 ods. 2 C.s.p.), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z pohľadu spochybniteľnosti jeho úvah je potom významné len to, či sa rozhodne (odvolací súd) doplniť úvahy súdu prvej inštancie a ak áno, či takýmto jeho dopĺňujúcim úvahám nepôjde vytknúť medzerovitosť v uvažovaní alebo také rozpory s dôvodmi súdu prvej inštancie, ktoré už zakladajú prekvapivosť (nečakanosť) uzavretého odvolacím súdom, či arbitrárnosť (neodôvodnenosť). V prejednávanej veci však o prípad žiadneho z takýchto nedostatkov nešlo, zvlášť ak stále platí i to, že za vadu podľa § 420 písm. f/ C.s.p. (tak isto ako skôr podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne spokojným spôsobom.

21. Špecificky k námietkam dovolateľky k tomu, s čím sa podľa nej dovolací súd nevysporiadal dostatočne, sa dovolaciemu súdu žiada uviesť, že námietka rozhodnutia o námietkach žalobcu dodnes právoplatnými a správnymi súdmi nezrušenými rozhodnutiami o zastavení konaní môže byť nevedomky a môže byť i zámerne stierala rozdiel medzi rozhodnutiami meritórnymi (ktorými sa orgán verejnej správy a po ňom prípadne i súd autoritatívne vyjadruje k vecnej podstate argumentácie a tu buď jej prijatím alebo odmietnutím) a nemeritórnymi (akým je aj v tomto prípade prítomné zastavenie konaní o námietkach-

bez zaujatia k otázke ich opodstatnenosti alebo naopak neopodstatnenosti akéhokoľvek stanoviska), na ktorý rozdiel odvolací súd (hoc aj nie celkom priamo) poukázal v rámci úvah o neakceptovateľnosti stavu, pri ktorom by štát nemal niesť absolútne žiadnu zodpovednosť za stav nemožnosti rozhodnutia o riadne uplatnených námietkach daňového subjektu. To podobne platilo pri vytýkaní dovolateľkou odvolaciemu súdu údajného nedostatku špecifickej odpovede na argument o príčinnej súvislosti medzi sporným čiastkovým rozhodnutím v jednom z 13 daňových konaní a ujmou viažúcou sa i podľa obsahu svedeckých výpovedí k dobe trvania všetkých takýchto konaní, kde sa odvolací súd pomerne jednoznačne vyjadril o ťažkostiach s vyabstrahovaním rozhodujúcej príčiny aj o dokazovaní, ktorým sa podľa jeho názoru žalobcovi podarilo preukázať určujúci charakter tej príčitatelnej na vrub žalovanej. Takto odôvodnenému rozhodnutiu preto podľa názoru dovolacieho súdu arbitrárnosť objektívne vytknúť nešlo (čím samozrejme nemožno dovolateľke uprieť subjektívne presvedčenie, že argumentov v tomto smere malo byť viac alebo mali byť formulované odlišne).

22. Z týchto dôvodov musel preto najvyšší súd dospieť k záveru, že dovolanie žalovanej nie je prípustné ani podľa § 420 písm. f/ C.s.p. Pretože ale dovolateľka sa pri vymedzovaní rozsahu napádania rozsudku odvolacieho súdu neobmedzila iba na rozhodnutie vyznievajúce v jej neprospech (rozumej na čiastočné vyhovie žalobe do sumy 3.500 €), ale dovolanie nasmerovala aj proti zvyšku rozhodnutia vo veci samej, kde naopak bola úspešnou (čo do zamietnutia žaloby v časti rozdielu súm 66.000 € a 3.500 €, teda čo do 62.500 €), dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie tam, kde dovolateľke nechýbalo subjektívne oprávnenie na jeho podanie, odmietnuť podľa § 447 písm. c/ C.s.p. a vo zvyšku rozhodnúť rovnako, avšak podľa § 447 ods. 1 písm. b/ C.s.p. (pre podanie neoprávnenou osobou).

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.